

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3428/23
18.4.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Маје Чогурић, председника већа, Миленије Петричевић и Јасне Лозук, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Никола Грчић, адвокат из Лазаревца, Карађорђева 44/1, против тужене Градске општине Лазаревац, коју заступа Градско правобранилаштво Града Београда, Тиршова 3, Одељење у Лазаревцу, Карађорђева бр.17, ради исплате накнаде, одлучујући о жалби тужене, изјављеној против пресуде Основног суда у Лазаревцу П 804/21 од 24.04.2023. године, у седници већа одржаној дана 18.04.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужене и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Лазаревцу П 804/21 од 24.04.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лазаревцу П 804/21 од 24.04.2023. године, ставом првим изреке усвојен је тужбени захтев тужиоца АА из ... и обавезана тужена Градска општина Лазаревац да тужиоцу исплати новчану накнаду за земљиште одузето из поседа и то део катастарске парцеле број ... КО ... у површини од 0.03.00 ха, у укупном износу од 663.000,00 динара, са законском затезном каматом почев од 24.04.2023. године као дана пресуђења па до коначне исплате, све у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде. Ставом другим изреке обавезана је тужена да тужиоцу на име трошкова парничног поступка плати износ од 151.850,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема писменог отправка пресуде.

Против наведене пресуде тужена је благовремено изјавила жалбу, из свих разлога прописаних чланом 373. став 1. Закона о парничном поступку. Трошкове другостепеног поступка је тражила.

Испитујући побијану пресуду у смислу члана 386. Закона о парничном поступку - ЗПП ("Службени гласник РС", бр.72/11, 49/13-одлука Уставног суда, 74/13-одлука Уставног суда, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23), Апелациони суд у Београду је оценио да жалба није основана.

У поступку доношења побијане пресуде нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 1, 2, 3, 5, 7. и 9. ЗПП, на које другостепени суд пази по службеној дужности. Супротно наводима жалбе тужене није учињена ни битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 12. истог закона, будући да је изрека побијане пресуде јасна и разумљива, да не противречи сама себи ни разлогима који су дати о одлучним чињеницама на јасан и непротивречан начин, а произлази из изведених доказа у списима, па се законитост и правилност побијане пресуде са сигурношћу може испитати.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац АА уписан је као власник катастарске парцеле ..., површине 362 м² по култури остало вештачки створено неплодно земљиште, уписано у лист непокретности ... КО ... На основу налаза и мишљења судског вештака Владимира Живановића утврђено је да је катастарска парцела број ... део улице ... и до ње се долази из улице ... која носи катастарски број ... Снимањем лица места установљено је одступање катастарске од фактичке међе у односу на суседне парцеле ... у површини од 13 м², у односу на катастарску парцелу ... у површини од 8 м², код тремеђе катастарских парцела ..., ... и спорне парцеле постоји одступање на штету спорне парцеле од 6м, а иста површина и у односу на катастарске парцеле ..., док је одступање код катастарске парцеле ... у односу на спорну парцелу у површини од 4 м². Описани делови катастарских парцела су асфалтирани и налазе се у саставу улице ... Према допунском налазу и мишљењу истог вештака укупна површина које су заузела физичка лица на штету катастарских парцела ... је 62 м² и да је остала под улицом, асфалтом површина ове парцеле од 0.03.00 ха. Према налазу и мишљењу вештака грађевинске струке Јовице Ђикића вредност ове парцеле у целој површини износи 2.210,00 динара по м², односно укупно 800.020,00 динара, а површина под асфалтом је 300 м² и вредност дела парцеле ... КО ... који је под асфалтом износи 663.000,00 динара. Даље је утврђено да је правни претходник тужиоца његов отац ББ почев од 1981. године продавао делове парцеле ... КО ... старог премера која је у новом премеру катастарска парцела ... КО ..., настала цепањем основне парцеле ... КО Парцеле је продавао трећим лицима међу којима је и сведок ВВ, при чему је без накнаде преко спорне парцеле обезбеђивао право пролаза до парцела одређеном броју лица која су купила делове парцеле у старом премеру и која су за право пролаза платили накнаду власнику парцеле која се налази између тужиоачеве парцеле и јавног пута На основу уговора о купопродаји та лица су користила и спорну парцелу као пут при чему је 1983. године парцела претворена у улицу ... на основу решења Скупштине општине Лазаревац од 30.06.1982. године, а током 2003. и 2004. године је извршено асфалтирање и постављање инфраструктуре у овој улици коју користи неодређени број лица. На штету парцеле тужиоца у односу на суседне парцеле чији су власници физичка лица дошло је до заузећа у површини од 0.00.62 ха, тако да је површина парцеле која је под асфалтом 0.03.00 ха. Није донето решење о експропријацији или одузимању, нити је тражена сагласност власника парцеле.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања да је спорна парцела у претежном делу асфалтирана и да је тужена земљиште фактички привела намени, да носи назив улица ... чији је део, а да је тужилац као власник предметне парцеле у

потпуности лишен своје имовине без исплате правичне накнаде, будући да поступак за утврђивање правичне накнаде за фактичко одузимање парцеле није вођен, првостепени суд је обавезао тужену да тужиоцу исплати накнаду за 0.03.00 ха катастарске парцеле ... КО ... у износу од 663.000,00 динара. Првостепени суд је ценио приговор пасивне легитимације тужене Градске општине Лазаревац и нашао да је исти неоснован јер је предметна парцела постала улица, локални пут – некатегорисана улица, односно јавно добро у општој употреби и закључио да тужиоцу припада правична накнада утврђена налазом и мишљењем вештака грађевинске струке, у складу са чланом 58. Устава Републике Србије и чланом 1. Протокола број 1 уз Европску конвенцију о заштити основних људских права и слобода, са законском затезном каматом од дана пресуђења до исплате.

Наведено чињенично стање утврђено је потпуно и поуздано, правилном оценом изведених доказа у смислу члана 8. ЗПП. Наводима жалбе тужене, не указује се на нове чињенице нити предлажу нови докази у смислу члана 372. ЗПП, па правилност утврђеног чињеничног стања није доведена у сумњу.

Правилна је одлука којом је првостепени суд обавезао тужену да накнаду исплати тужиоцу за одузету непокретност у складу са чињеницом да је власник поменуте парцеле, сходно члану 58. Устава Републике Србије која између осталог прописује да се јемчи мирно уживање својине и других имовинских права стечених на основу закона (члан 1), да право својине може бити одузето или ограничено само у јавном интересу утврђеном на основу закона и да је учињено уз накнаду која не може бити нижа од тржишне (став 2).

У конкретном случају, у питању је такозвана фактичка експропријација до које се долази када се на земљишту граде путеви, инфраструктурни и други објекти у јавном интересу, иако не постоји решење о одузимању, у којој ситуацији власник земљишта не може трпети штетне последице због тога што надлежни орган није спровео управни поступак и донео решење о изузимању земљишта из поседа, које би било основ за исплату накнаде за изузето земљиште. Постојање планског акта ствара и претпоставку постојања јавног интереса да се на одређеном земљишту гради пут, али то не значи да се искључиво у том случају може сматрати да јавни интерес постоји. У конкретном случају, током поступка је утврђено да предметна парцела према планираној намени припада површини јавне намене – јавне колске саобраћајнице у оквиру регулације улице ... на основу решења Скупштине општине Лазаревац од 30.06.1982. године. Приликом асфалтирања дела улице ... која представља део предметне парцеле, земљиште на коме тужилац има право својине је без решења о одузимању земљишта постало јавни пут, односно део улице у насељу, који је по Закону о јавној својини добро у општој употреби у својини јединице локалне самоуправе и на чијој се територији налази. Ово даље значи да је у конкретном случају одузимање фактички извршено, чиме је тужилац као носилац права својине онемогућен да користи парцелу и да са њом на било који начин располаже. Наведено упућује на закључак да у конкретном случају постоји јавни интерес да се део парцеле тужиоца изузме и претвори у улицу у насељу ... Из наведених разлога постоји договорност тужене сходно цитираним одредбама Закона о јавној својини и посебно имајући у виду Одлуку Скупштине општине Лазаревац од 30.06.1982. године којом је додељен назив улице делу предметне парцеле, на који начин је парцела фактички претворена у јавно добро у улицу.

Неосновано се жалбом тужене указује да је у конкретном случају првостепени суд је погрешно и непотпуно утврдио чињенично стање ко је и када извршио предметно заузеће катастарске парцеле ... КО ... и да тужена Градска општина Лазаревац није пасивно легитимисана да плати накнаду у овој парници. Одредбом члана 10. Закона о јавној својини ("Службени гласник РС", бр.72/11, 88/13, 105/14, 104/16-др. закон и 108/16), прописано је да су добра од општег интереса у јавној својини у смислу овог закона ствари које су законом одређене као добро од општег интереса (пољопривредно земљиште, шуме и шумско земљиште, водно земљиште, водни објекти, заштићена природна добра, културна добра и друго) због чега уживају посебну заштиту. Добрима у општој употреби у јавној својини у смислу овог закона сматрају се оне ствари које су због своје природе намењене коришћењу свих и које као такве одређене законом (јавни путеви, јавне пруге, мост и тунел на јавној путу, пружи или улици, улице, тргови и јавни паркови, гранични прелази и друго). Према члану 18. истог закона носиоци права јавне својине су Република Србија, аутономна покрајина и општина, односно град, у даљем тексту јединица локалне самоуправе. Градска општина има право коришћења на стварима у својини града у чијем је саставу, на стварима које прибави Градска општина, право својине стиче град у чијем је саставу градска општина, а градска општина има право коришћења. Носиоци права коришћења из члана 18. Закона о јавној својини имају право да ствар држе и да је користе у складу са природом и наменом ствари, да је дају у закуп и да њоме управљају у складу са овим и другим законом (члан 22.). Одредбом члана 20. тачка 12. Закона о локалној самоуправи ("Службени гласник РС", бр.129/07, 83/14, 101/16), прописано је да општина преко својих органа, уређује и обезбеђује обављање послова који се односе на изградњу, рехабилитацију и реконструкцију, одржавање, заштиту, коришћење, развој и управљање локалним и некатегорисаним путевима, као и улицама у насељу. Чланом 53. став 1. Закона о планирању и изградњи ("Службени гласник РС", 72/09 ... 145/14), прописано је да информација о локацији садржи податке о могућностима и ограничењима градње на катастарској парцели, односно на више катастарских парцела на основу планског документа. Градска општина којој припада право коришћења на стварима у својини града у чијем је саставу (члан 18. став 2. Закона о јавној својини) пасивно је легитимисана јер је предметна парцела претворена у улицу, асфалтирана, а при томе је Одлуком о улицама, локалним и некатегорисаним путевима ("Службени лист Града Београда", бр.3/01, 15/05, 29/07- други пропис, 17/20-други пропис у члану 5. став 2. прописано да главне улице и локалне путеве на подручју градских општина Барајево, Гроцка, Лазаревац, Младеновац, Обреновац, Сопот и Сурчин, утврђују скупштине тих општина.

Имајући у виду изложено, нису основани жалбени наводи тужене о погрешној примени материјалног права, засновани на становишту да није обвезник накнаде јер ниједном својом радњом није депоседирао тужиоца. Тужени је титулар права коришћења јавне својине на спорном земљишту које је фактички без правноснажног решења о експропријацији, односно изузимању из поседа претворено у добро у општој употреби – улицу, а исто је за такву намену предвиђено и одговарајућим планским актом. Осим изнетог, у жалби се понављају наводи који су истицани у првостепеном поступку, које наводе је првостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне разлоге, које у свему прихвата и овај суд.

Супротно жалбеном указивању тужени је обвезник исплате накнаде јер је

спорни део парцеле чији је тужилац власник користи као улицу – добро у општој употреби и у јавној својини на којем тужени има право коришћења сходно цитираној одредби члана 18. став 2. Закона о јавној својини. Висина накнаде која тужиоцу припада на основу члана 1. Протокола 1. уз Европску конвенцију и на основу члана 58. Устава Републике Србије одређена је према тржишној вредности земљишта према налазу и мишљењу судског вештака који је суд прихватио, а тужени није предложио ново вештачење у смислу члана 271. ЗПП.

Из наведених разлога, на основу члана 390. ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке побијане пресуде.

Приликом одлучивања о законитости и правилности првостепене пресуде, другостепени суд је ценио и остале жалбене наводе, али их није посебно образлагао сагласно одредби члана 396. став 1. ЗПП, јер не могу довести до другачије одлуке у овој правној ствари.

Потврђена је, на основу члана 401. тачка 2. ЗПП и одлука о трошковима поступка садржана у ставу другом изреке побијане пресуде, донета правилном применом одредби члана 153, 154. и 163. ЗПП, а њихова висина је правилно обрачуната применом АТ и ТТ важећим у време пресуђења.

Како тужена није успела у поступку по жалби, не припадају јој трошкови другостепеног поступка сагласно одредбама члана 153. став 1. у вези члана 165. став 1. ЗПП, из којих разлога је одлучено као у ставу другом изреке ове пресуде.

**Председник већа-судија,
Маја Чогурић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић